

Kviå slamdeponi, Sauda kommune

Status for naturmangfold

Leif Appelgren

Kviå slamdeponi, Sauda kommune

Status for naturmangfold

Ecofact rapport: 374

www.ecofact.no

Referanse til rapporten:	Appelgren, L. 2014. Kviå slamdeponi, Sauda kommune – Status for naturmangfold. Ecofact rapport 374.
Nøkkelord:	biologisk mangfold, vilt, flora, kartlegging
ISSN:	ISSN 1891-5450
ISBN:	978-82-8262-372-8
Oppdragsgiver:	Norges Geotekniske Institutt
Prosjektleder hos Ecofact AS:	Leif Appelgren
Prosjektmedarbeidere:	
Kvalitetssikret av:	Toralf Tysse
Forside:	Planlagt nytt deponiområde, sett fra nord. Foto: Leif Appelgren

www.ecofact.no

INNHold

1 FORORD	1
2 SAMMENDRAG	2
3 INNLEDNING	4
4 UTBYGGINGSPLANER OG INFLUENSOMRÅDE.....	4
4.1 INFLUENSOMRÅDE OG UTREDNINGSOMRÅDE.....	5
5 MATERIAL OG METODE	5
5.1 VURDERING AV VERDI	5
6 OMRÅDEBESKRIVELSE OG VERDIVURDERING.....	7
6.1 NATURGRUNNLAG	7
6.2 RØDLISTEDE ARTER	7
6.3 NATURTYPER, VEGETASJON OG FLORA.....	8
6.4 FUGL	10
6.5 ANDRE DYREARTER.....	11
6.6 SAMLET VURDERING	11
7 KILDER	12
7.1 SKRIFTLIGE KILDER	12
7.2 NETTBASERTE KILDER	12

1 FORORD

På oppdrag fra Norges Geotekniske Institutt har Ecofact utført en kartlegging av naturmangfold i området for en planlagt utvidelse av eksisterende slamdeponi ved Kviå i Sauda kommune, Rogaland fylke.

Utredningen baserer seg på plantegninger presentert av oppdragsgiver. Grunnlaget for verdisetting og vurdering av naturverdier i planområdet bygger på felldata frembrakt under befaring 19. august 2014. I tillegg er det søkt etter relevante data i tilgjengelige databaser på internett (Naturbase, Artskart, Temakart Rogaland). Arbeidet er utført av Leif Appelgren og kvalitetssikret av Toralf Tysse. Kontaktperson for oppdragsgiver har vært Patrich Holmström.

Sandnes
22. august 2014

Leif Appelgren

2 SAMMENDRAG

Beskrivelse av oppdraget

I forbindelse med planlagt utvidelse av slamdeponiet ved Kviå i Sauda kommune har Ecofact gjennomført en kartlegging av naturmangfold i plan- og influensområdet.

Datagrunnlag

Befaring foretatt 19. august 2014 av Leif Appelgren, samt tilgjengelige databaser.

Biologiske verdier

Planområdet ligger innenfor et område som i Naturbase er registrert som yngleområde for hvitryggspett og flaggspett, samt leveområde for spurvefugler med verdi A (stor verdi). Da skogen nå er hogd ned har planområdet stort sett mistet verdien for spetter og mange andre fugler.

Planområdet er også del av et større område som er registrert i Naturbase som beiteområde og trekkvei for hjort med verdi B (middels verdi). Det ble også sett mye spor av hjort i planområdet under befaringen. Da planområdet er lite og kun utgjør en marginal del av det registrerte viltområdet har det isolert sett liten verdi for hjort.

Floraen er triviell og det ble ikke registrert noen sjeldne eller rødlistede arter.

Samlet sett vurderes planområdet ikke å ha noen spesielle kvaliteter for naturmangfold og det vurderes derfor å ha liten verdi.

3 INNLEDNING

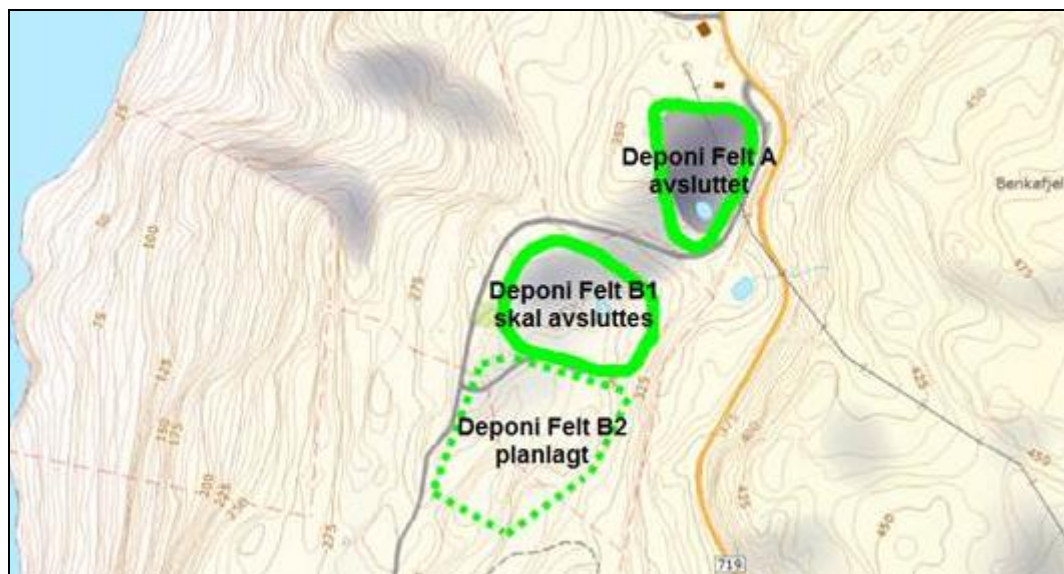
I forbindelse med planlagt utvidelse av slamdeponiet ved Kviå i Sauda kommune har Ecofact gjennomført en kartlegging av naturmangfold i plan- og influensområdet. Befaring av området ble foretatt 19. august 2014 av Leif Appelgren.

4 UTBYGGINGSPLANER OG INFLUENSOMRÅDE

Det er planlagt å utvide eksisterende slamdeponi ved Kviå mot sør, gjennom å etablere et nytt deponiområde sør for det som er i drift i dag. Geografisk plassering av deponianlegget er vist i figur 1 og lokalisering av planlagt nytt deponi i figur 2.

Figur 1. Kart som viser tiltakets lokalisering i regionen.

Figur 2. Lokalisering av planlagt deponi i forhold til eksisterende deponier.

4.1 Influensområde og utredningsområde

Utredningsområdet vil omfatte selve planområdet og nærliggende områder. Influensområde for tiltaket vil variere etter hvilke naturverdier som vurderes. For naturtyper og vegetasjon vil som et utgangspunkt direkte berørte arealer være influensområdet, mens for arter som bruker store områder (eksempelvis hjortedyr og store rovfugler) kan influensområdet strekke seg langt ut fra planområdet.

5 MATERIAL OG METODE

Formålet med denne utredningen er å registrere viktige forekomster innenfor temaet naturmangfold i influensområdet til planlagt tiltak. Feltarbeid i området er supplert med innsamling av eksisterende opplysninger fra offentlige databaser (Naturbase, Artsdatabanken) og Fylkesmannens miljøvernnavdeling.

5.1 Vurdering av verdi

Verdien blir fastsatt langs en glidende skala som spenner fra liten verdi til stor verdi, basert på den relative betydningen av området for gjeldende tema (figur 3). Verdivurderingen i et delområde kan differensieres i et verdikart, men registreringskategoriene må også gis en samlet vurdering. Ulike tema har ulike kriterier for verdisetting.

Figur 3. Skala for verdi.

Verdisettingen følger tabell 1 nedenfor.

Tabell 1. Verdivurderinger med metodikk iht. vegvesenets håndbok 140 (til dels tilrettelagt etter Korbøl m fl. 2009). Rødliste for naturtyper er tilpasset verdisetting etter rødlistevekten for arter.

Kilde	Stor verdi	Middels verdi	Liten verdi
Naturtyper www.naturbasen.no DN-Håndbok 13: Kartlegging av naturtyper DN-Håndbok 11: Viltkartlegging DN-Håndbok 15: Kartlegging av ferskvannslokaliteter	Naturtyper som er vurdert til svært viktige (verdi A) Svært viktige viltområder (vektall 4-5) Ferskvannslokalitet som er vurdert som svært viktig (verdi A)	Naturtyper som er vurdert til viktige (verdi B) Viktige viltområder (vektall 2-3) Ferskvannslokalitet som er vurdert som viktig (verdi B)	Andre områder
Rødlistede arter Norsk Rødliste for arter 2010 (Kålås m.fl. 2010)	Viktige områder for: Arter i kategoriene "kritisk truet" og "sterkt truet" Arter på Bern-liste II Arter på Bonn-liste I	Viktige områder for: Arter i kategoriene "sårbar", "nær truet" eller "datamangel" Arter som står på den regionale rødlisten	Andre områder

Kilde	Stor verdi	Middels verdi	Liten verdi
Rødlistede naturtyper Norsk rødliste for naturtyper 2011 (Lindgaard og Henriksen, 2011)	Naturtyper i kategoriene: Kritisk truet (CR) og sterkt truet (EN)	Naturtyper i kategoriene: Sårbar (VU), nær truet (NT) eller datamangel (DD)	
Truete vegetasjonstyper Fremstad & Moen 2001	Områder med vegetasjonstyper i kategoriene "akutt truet" og "sterkt truet"	Områder med vegetasjonstyper i kategoriene "noe truet" og "hensynskrevende"	Andre områder
Lovstatus Ulike verneplanarbeider, spesielt vassdragsvern.	Områder vernet eller foreslått vernet	Områder som er vurdert, men ikke vernet etter naturvernloven, og som kan ha regional verdi. Lokale verneområder (pbl.)	Områder som er vurdert, men ikke vernet etter naturvernloven, og som er funnet å ha kun lokal verdi.

6 OMRÅDEBESKRIVELSE OG VERDIVURDERING

6.1 Naturgrunnlag

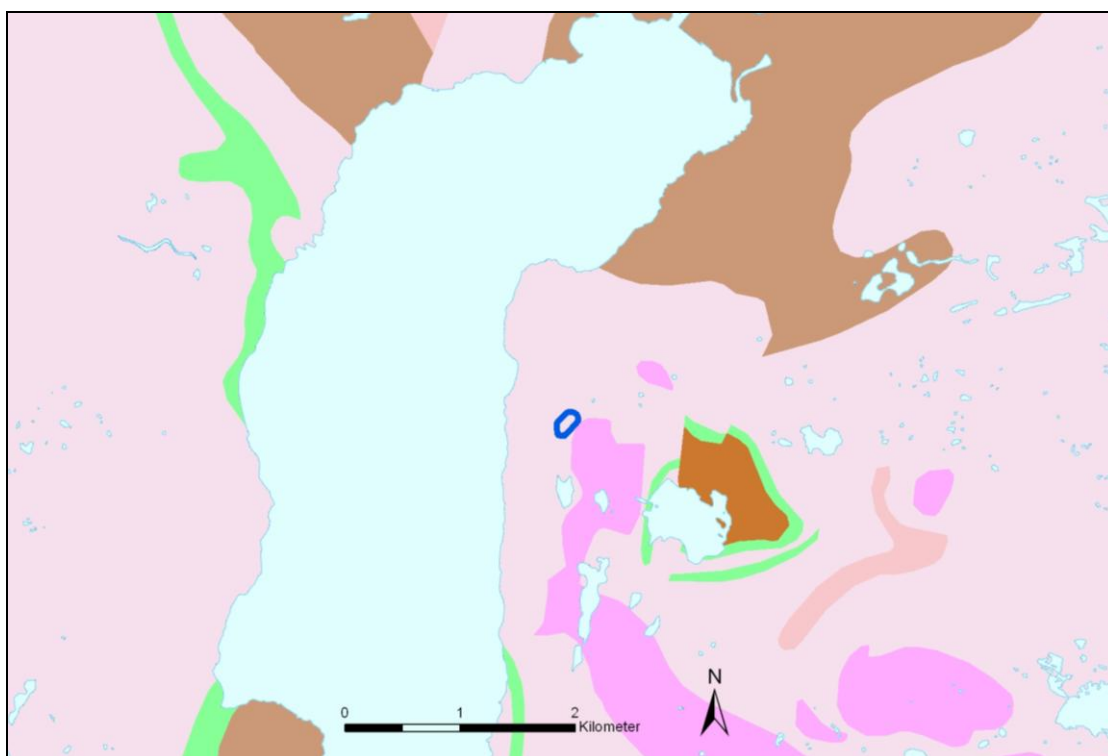
Planområdet består av skogsmark der skogen nylig er hogd ut. Terrenget er småkupert og det er en del ur/blokkmark og noen små bergvegger i området.

Menneskelig påvirkning

Planområdet er brukt til skogbruk, og skogen er nylig hogd ut, slik at hele planområdet i dag er en hogstflate. Området grenser i nord til eksisterende deponi. Langs områdets vestside går en enkel skogsbilvei/traktorvei.

Berggrunn og løsmasser

Ifølge NGUs berggrunnskart består berggrunnen i planområdet av diorittisk til granittisk gneis, migmatitt (figur 4). Dette er bergarter som forvitrer langsomt og ikke gir grunnlag for forekomst av krevende planter. Løsmassene består av morene som til dels er storblokket.

Figur 4. Berggrunnen i planområdet består av diorittisk til granittisk gneis (lys rosa). Planområdet er markert med blå farge. Kilde: Norges geologiske undersøkelse (NGU).

6.2 Rødlistede arter

Det er ingen rødlistede arter registrert innenfor planområdet i tilgjengelige databaser. Det ble heller ikke registrert noen rødlistede arter under befaringen. Potensialet for forekomst av rødlistede arter vurderes å være lavt.

6.3 Naturtyper, vegetasjon og flora

Planområdet har tidligere vært skogdekket, men skogen er nylig hogd ut. Terrenget er kupert og det er en del ur/blokkmark og noen små bergvegger i området (figur 5 og 6). Området er i tidlig gjengroingsstadium med oppslag av løvtrær, først og fremst selje, men også bjørk, osp og rogn. Som en kan vente ut fra bergrunnsforhold, er floraen triviell og det ble ikke registrert noen sjeldne eller rødlistede arter. Det ble heller ikke notert andre arter som indikerer at området skulle ha spesielle verdier.

Figur 5. Planområdet er småkupert. Bilde tatt fra nordvest. Foto: Leif Appelgren.

Figur 6. Det er noen små bergvegger i området. Foto: Leif Appelgren.

Figur 7. Planområdet sett fra sør med eksisterende deponi i bakgrunnen. Foto: Leif Appलगren.

Vanlige planter i området er bringebær, geitrams, burot, stornesle og smyle. Stedvis er det rikelig med storbregner, først og fremst ormetelg og skogburkne (figur 8). Det ble også registrert blant annet fugletelg, hengeving, hårfrytle, blåbær, linnea, vendelrot, tepperot, legeveronika og firkantperikum. Sjeldent forekommer også hestespreng og kystmaure.

Figur 8. Bilde fra sørlig del av planområdet med mye storbregner. Foto: Leif Appलगren.

Blokkene i området er for det meste dekket av moser. Dominerende art på blokkene er heigråmose *Racomitrium lanuginosum*, men her forekommer også blant annet kystkransmose *Rhytidiadelphus loreus*, etasjemose *Hylocomium splendens*, skyggehusmose *Hylocomiastrum umbratum*, renneknausing *Grimmia ramondii*, skogskjeggmoser *Barbilophozia barbata* og fjærmose *Ptilium crista-castrensis*. I fuktigere deler sør i planområdet ble det også funnet relativt mye av de oseaniske artene heimose *Anastrepta orcadensis* og kystskjeggmoser *Barbilophozia atlantica*.

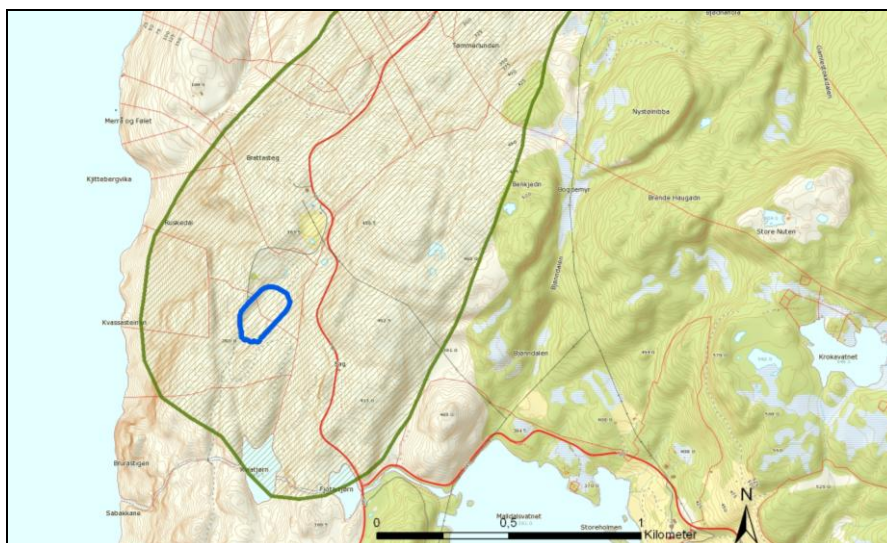
På bergvegger er det en del moser som er typiske for slike miljøer. Blant disse kan nevnes bergpolstermose *Amphidium mougeotii*, eplekulemose *Bartramia pomiformis*, småstylte *Bazzania tricenata*, fleinljåmose *Dicranodontium denudatum*, stripefoldmose, *Diplophyllum albicans*, skjørblæremose *Frullania fragilifolia*, krusknausing *Grimmia torquata*, musehalemose *Isothecium myosuroides*, bekkegråmose *Racomitrium aquaticum*, fjordtvebladmoser *Scapania nemorea* og storhoggtann *Tritomaria quinqueidentata*. Mange av disse er i dårlig forfatning og har blitt negativt påvirket av økt eksponering og tørrere lokalklima etter at skogen er fjernet.

Når det gjelder lav ble det kun registrert noen arter i slektene *Cladonia* og *Peltigera* på blokker, samt forskjellige skorpelaver på bergvegger. Området vurderes ikke å ha noen verdi for lav, særlig som det mangler substrat for epifyttiske arter.

Samlet sett er arts mangfoldet i planområdet trivielt og området vurderes å ha ubetydelig verdi for naturtyper, vegetasjon og flora.

6.4 Fugl

Planområdet ligger innenfor et område som i Naturbase er registrert som yngleområde for hvittryggspett og flaggspett, samt leveområde for spurvefugler (figur 9). Dette området er gitt verdi A (stor verdi). Da skogen nå er hogd ut har planområdet i stor grad mistet verdien for spetter og andre fugler.

Figur 9. Skravert grønt viser et område som i Naturbase er registrert som yngleområde for hvittryggspett og flaggspett, samt leveområde for spurvefugler. Blå markering er planområdet.

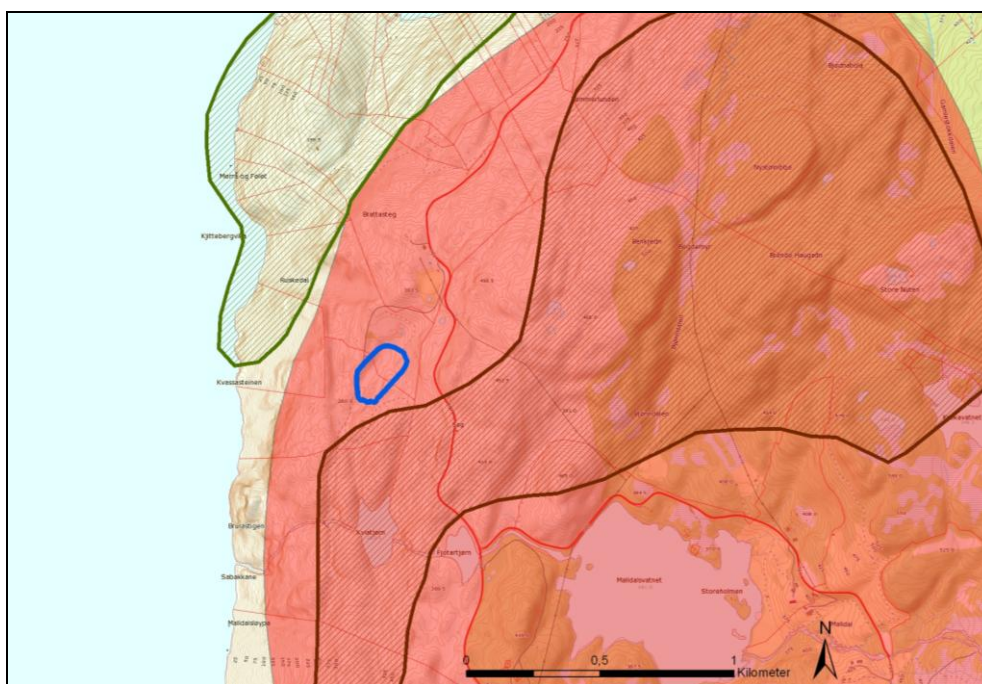
Under befaringen ble det observert noen fuglearter som sannsynligvis hekker i tilgrensende skog, som svartspett og nøtteskrike. I planområdet ble det registrert gjerdesmett, som sannsynligvis hekker der. Det ble også registrert noen andre vanlige spurvefugler. Planområdet vurderes å ha liten verdi for fugl.

6.5 Andre dyrearter

Planområdet er del av et større område som er registrert i Naturbase som beiteområde og trekkvei for hjort vår/sommer/høst (figur 10). Området er gitt verdi B (middels verdi). Det ble også sett mye spor av hjort i planområdet under befaringen i august 2014. Da planområdet er lite og kun utgjør en marginal del av det registrerte viltområdet, har det isolert sett liten verdi for hjort.

Tett innpå planområdet er det også registrert et beiteområde for elg (figur 10). Også dette er gitt verdi B i Naturbase.

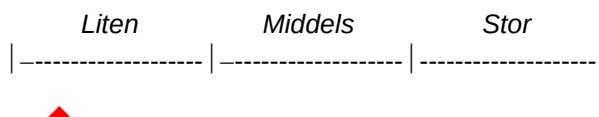
Under befaringen ble det observert lemen og en annen ubestemt smånager i planområdet. Planområdet vurderes å ha liten verdi for andre dyrearter.

Figur 10. Funksjonsområder for pattedyr som er registrert i Naturbase. Rødt område er beiteområde og trekkvei for hjort. Skravert brunt er beiteområde for elg og skravert grønt er beiteområde for rådyr. Blå markering viser planområdet.

6.6 Samlet vurdering

Da skogen er hogd ned i planområdet og det ikke ble registrert noen spesielle forekomster, vurderes planområdet å ha liten verdi for naturmangfold.

7 KILDER

7.1 Skriftlige kilder

Direktoratet for naturforvaltning. 2000. *Kartlegging av ferskvannslokaliteter*. DN-håndbok 15 (internettutgave: www.dirnat.no).

Direktoratet for naturforvaltning 2000. *Viltkartlegging*. DN-håndbok 11.

Direktoratet for naturforvaltning. 2007. *Kartlegging av naturtyper - Verdsetting av biologisk mangfold*. DN-håndbok 13 2. utgave 2006 (oppdatert 2007).

Fremstad, E, Moen, A. (red.). 2001. *Truete vegetasjonstyper i Norge*. NTNU Vitenskapsmuseet Rapp. Bot. Ser. 2001-4: 1-231.

Korbøl, A., Kjellevoll, D. og Selboe, O. C. 2009. *Kartlegging og dokumentasjon av biologisk mangfold ved bygging av småkraftverk (1-10 MW) – revidert utgave*. NVE-veileder 3/2009.

Kålås, J.A., Viken, Å., Henriksen, S. og Skjelseth, S. (red.). 2010. *Norsk rødliste for arter 2010*. Artsdatabanken, Norge.

Lindgaard, A. & Henriksen, S. (red.). 2011. *Norsk rødliste for naturtyper 2011*. Artsdatabanken, Trondheim.

Statens Vegvesen. 2006. *Konsekvensanalyser – Håndbok 140*.

7.2 Nettbaserte kilder

Direktoratet for naturforvaltning. Naturbase: www.miljodirektoratet.no/no/Tjenester-og-verktoy/Database/Naturbase/

NGU: www.ngu.no

Artskart: <http://artskart.artsdatabanken.no>

Artsdatabanken: www.artsdatabanken.no

Temakart Rogaland: www.temakart-rogaland.no